

KAZAKİSTAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
3. DIŞ TİCARET	9
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	13
EKLER:.....	15

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Kazakistan Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Başkanlık Tipi Cumhuriyet
Resmi Dili	Kazakça
Başkent	Astana
Yüzölçümü	2 724 900 km ²
Nüfus	20,35 milyon
Dini Yapı	Müslüman %70,2, Ortodoks %26,2
Büyük Kentler	Astana, Almatı, Shimkent
Devlet Başkanı	Kasım Jomart Tokayev

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı, Şanghay İşbirliği Örgütü, Bağımsız Devletler Topluluğu, Avrasya Ekonomik Birliği, Ortak Güvenlik Anlaşması Örgütü, Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi, Dünya Ticaret Örgütü

Coğrafi Konum

2 724 900 km² yüzölçümüne sahip olan Kazakistan, yüzölçümü açısından dünyanın dokuzuncu, eski Sovyetler Birliği ülkelerinin ikinci en büyük ülkesidir. Türkiye'nin yaklaşık 3,5 katı büyüklüğündeki ülke, Orta Asya'da Çin'in kuzeybatısında, Ural Nehri'nin batısında yer almaktadır. Ülkenin sınır komşuları Çin (1 533 km), Kırgızistan (1 051 km), Rusya (6 846 km), Türkmenistan (379 km) ve Özbekistan (2 203 km)'dir. Kazakistan'ın Aral Gölü'ne 1 070 km'lik ve Hazar Denizi'ne 1 894 km'lik sınırı da bulunmaktadır.

Doğudaki Altay Dağları, güneydoğusundaki Tien Şan Tanrı Dağları ve onun uzantıları Jongar Alatav ve Saur Tarbagatay ülkenin en büyük dağlarını oluşturmaktadır. İrtiş, Esil, Jayık, İli, Sırderya, Tobıl, Sarısu ülkenin en büyük nehirleridir. İrili ufaklı ve çoğu yaz aylarında kuruyan 7 000'den fazla akarsu bulunmaktadır. İrtiş, Esil ve Tobıl nehirleri Obi havzasına dahil olup Kuzey Buz Denizine, diğerleri ise ülke içindeki göllere dökülmektedir.

İrtiş, Esil ve Jayık'ta gemi taşımacılığı yapılmaktadır. Ülkede irili ufaklı 48 bin göl bulunmaktadır. Hazar, Aral, Balkaş, Alagöl, Zaysan, Tengiz, Sıletı gölleri ülkenin belli başlı büyük gölleridir. Ülkenin güneybatısında bulunan Aral Gölü suyunun çekilmesi nedeni ile küçülmemektedir. Göllerin önemli bir kısmı çok tuzlu olduğundan tuz üretimi yapılmaktadır. Balkaş ve Zaysan ise önemli tatlı su gölleridir. İrtiş'de iki, İli ve Sırderya'da birer olmak üzere ülkenin dört büyük barajı vardır.

Ülkede tam anlamıyla karasal iklim hakimdir. Bu nedenle çok soğuk kışlar ve çok sıcak yazlar yaşanmaktadır. Kuraklık süresi ve sıcaklık farkları büyüktür. Yazın ortalama hava sıcaklığı kuzey bölgelerinde 20°C, güney bölgelerinde ise 30°C'dir. Kışın ortalama hava sıcaklığı ise kuzey bölgelerinde -20 ila -22°C, güney bölgelerinde -4 ila -8 °C'dir. Astana'daki ortalama sıcaklıklar kışın -18°C, yazın 20°C'dir. Almatı'daki ortalama sıcaklıklar ise kışın -8°C, yazın 22°C olmaktadır. Yıllık metrekareye düşen yağış miktarı ortalama 250-350 mm³tür.

Kazakistan'da tabii bitki örtüsü kuzeyden güneye gittikçe farklılaşmaktadır. Kuzeydeki küçük orman ve ağaçlıklarla kaplı bozkır sahası güneye inildikçe çöle dönüşmektedir. Irmak boyları ağaçlık ve çalılıktır. Kumluk alanlarda saksavul ağaçları ve çalı türünden ılgınlar bulunmaktadır. Altay ve Tanrı Dağları ise çam ağaçları ile kaplıdır. Ülkenin en yüksek noktası 6 994 metre yükseklikle Tanrı Dağları'ndaki (Tien Şan) Han Tengri zirvesidir. En alçak yeri ise -132 metreyle Batı Kazakistan'daki Karakiya Çukuru'dur. Kazakistan'ın %7'sini ormanlar, %4'ünü dağlar, %26'sını ekilebilir alanlar, %23'ünü bozkır ve %40'ını çöl görünümlü topraklar oluşturmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Kazakistan Cumhuriyeti, 16 Aralık 1991 tarihinde Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını kazanmasından bu yana 2019 yılı mart ayına kadar Nur Sultan Nazarbayev başkanlığında yönetilmiştir. Yönetiş alanlarında Cumhurbaşkanı tarafından yapılan düzenlemeler, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Bakanlık yenilemeleri ile gerçekleştirilmektedir. Nur Sultan Nazarbayev, ülkede günümüzdeki politik istikrarın ana unsuru konumundadır. Özellikle 1995 yılından itibaren Nazarbayev'in Kazakistan'ın politik yapısı üzerindeki etkisi giderek artmıştır. Bunda, 1995 yılında gerçekleştirilen iki referandum etkili olmuş, söz konusu referandumlar neticesinde 30 Ağustos 1995 tarihinde Cumhurbaşkanının yetkilerini genişleten ülkenin bağımsızlık sonrasındaki ikinci Anayasası kabul edilmiştir. Bu Anayasaya göre Kazakistan Cumhuriyeti demokratik, laik bir hukuk devletidir. 1998 yılı Kasım ayında parlamento Cumhurbaşkanı'nın gücünü artıran bir dizi karar almıştır. Buna göre Cumhurbaşkanlığında azami yaş sınırı ve en fazla iki dönem sınırı kaldırılmış; Cumhurbaşkanlığının bir dönemlik süresi beş yıldan yedi yıla çıkartılmıştır. Cumhurbaşkanına 27 Ekim 2000 tarihinde dokunulmazlık hakkı tanınmıştır. Ülkenin başkentinin Almatı'dan Astana'ya taşınması kararı 1994 yılında Nur Sultan Nazarbayev tarafından alınmış olup, taşınma 10 Aralık 1997'de tamamlanmıştır. Tüm kurumların Almatı'dan Astana'ya taşınması ise 1998 yılında tamamlanmıştır. Taşınma kararı devlet bütçesini etkilemeye devam etmektedir. 2005 yılında 1995 Anayasasında yapılan değişikliklerle Nur Sultan Nazarbayev'in görev süresi üzerindeki tüm kısıtlar kaldırılmıştır. Nazarbayev'in 2019 yılı mart ayında istifa etmesinin ardından 9 Haziran 2019 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimini Kasım Jomart Tokayev kazanmış ve 12 Haziran 2019 tarihinde yemin ederek görevine başlamıştır.

Yasama organı parlamento ve senatodur. Kırk yedi üyeli senatonun otuz iki üyesi altı yıllığına seçilmektedir. Geri kalan on beş üye ise Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Parlamento ise yüz yedi üyeden oluşmakta, doksan sekizi seçilmektedir. Geri kalan dokuz koltuk ise ülkedeki etnik azınlıkları temsil eden Kazakistan Halkları Asamblesine ayrılmıştır

Ülke, içinde Almatı'nın da yer aldığı bazı seçilmiş şehirler için ayrı yönetim yapılarına sahip 14 idari bölgeye (eyalet) bölünmüştür. Yerel hükümet bütçesi yerel meclis tarafından onaylanmaktadır. Bölgesel temsilcilerin görev süresi beş yıldır. Bölgesel yönetimin (Akimat-Valilik) idarecisi olan Valiler, Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Bölgesel hükümetlere sınırlı özerklik tanınmıştır. Ancak, Almatı'nın istisnai olarak kapsamlı otoritesi bulunmaktadır.

Ülkedeki Eyaletler: Akmola, Aktöbe, Almatı, Atırav, Batı Kazakistan, Doğu Kazakistan, Güney Kazakistan, Jambul, Karagandı, Kızılorda, Kostanay, Kuzey Kazakistan'dır.

Nüfus ve İstihdam

2024 yılında 20,35 milyon kişi ile dünyada 60. sırada yer alan Kazakistan nüfusunun 2030 yılında 21 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Yüzölçümü açısından dünyanın 9., eski Sovyetler Birliği'nin 2. en büyük ülkesidir. Nüfusun çoğunluğu, ülkenin kuzey ve güney doğusunda yaşamaktadır. Ülkenin orta ve batı kısımlarında nüfus seyrek. Ülkede nüfus yoğunluğunun önemli derecede düşük olmasının başlıca nedeni ülkeden dışarıya olan göçlerdir. Doğal nüfus artış hızı, dışarıya olan göçe yetişememektedir. 1989-1999 yılları arasında 1,5 milyon kişi Kazakistan dışına göç etmiştir. Bunların çoğu, Rusya'ya göç eden etnik Ruslardır; etnik Alman nüfusunun da yarısı Almanya'ya gitmiştir. 2000 yılından bu yana gerçekleşen güçlü ekonomik büyüme ülkeden göç eğilimini tersine çevirmiş ve 2004 yılında net göç ilk kez pozitive dönmüştür.

Göçe rağmen ülkede halen geniş bir Rus azınlık bulunmaktadır. Bağımsızlık sonrasında Ruslar kamudaki önemli görevlerden uzaklaştırılmıştır. Kazaklaştırma Programı kapsamındaki bu uygulama kamuda vasıflı işgücü kaybına neden olmuştur. Günümüzde bu uygulama yumuşatılmıştır.

60 yaş üzeri nüfusun toplam nüfusa oranı düşük düzeydedir. Nüfusun yalnızca yaklaşık %8,43'ü 65 yaş ve üzerindedir. Ülkedeki fakirlik son yıllarda GSYİH'daki hızlı artış eğilimi ile birlikte önemli ölçüde düşüş göstermiştir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Kazakistan, petrol ve doğal gaz rezervleri yönünden zengindir. Ülkenin petrol rezervleri doğal gaz rezervlerine göre daha fazladır. Kazakistan eski Sovyet Cumhuriyetleri içinde Rusya'dan sonra ikinci büyük petrol üreticisidir. Ülke ekonomisi büyük ölçüde petrol ihracatı gelirlerine dayalıdır.

British Petroleum (BP) tarafından yayımlanan Statistical Review of World Energy isimli süreli yayının tahminlerine göre ülkenin toplam petrol rezervi 39,8 milyar varil civarındadır. Bu rakam, toplam dünya rezervinin %2,9'unu oluşturmaktadır. Ülkenin rezerv seviyesi Hazar Denizi'ndeki yeni bulunan rezervler ile birlikte giderek artış göstermektedir.

Kazakistan'ın doğal gaz rezervi ise dünya toplam rezervinin %1'ini oluşturmakta olup, toplam 1,8 trilyon metreküpe tekabül etmektedir. Ayrıca, ülke dünya kömür rezervinin de %3,9'una (33,6 milyar ton) sahiptir. Kazakistan altın rezervleri bakımından da zengin bir ülkedir.

Ülkenin Vasilkovskoye madeninde yaklaşık 370 ton altın rezervi bulunmaktadır. Ayrıca zengin demir filizi, bakır, krom, kurşun, wolfram, tungsten ve çinko yatakları da bulunmaktadır.

Kazakistan, Sovyetler Birliği döneminden kalan iki ciddi çevre problemi ile karşı karşıyadır. Bunlardan birisi, doğu sınırına yakın Semipalatinsk bölgesinin Sovyetler Birliği döneminde nükleer deneme alanı olmasından kaynaklanan radyoaktivite sorunudur. Bölgede kansere yakalanma oranı ortalamanın üzerinde olmamakla birlikte, radyoaktivitenin insan sağlığı ve çevre üzerinde uzun dönem etkileri hala belirsizdir. İkinci bir sorun da, Kazakistan'ın kıyısı olduğu Aral Gölü'nün Siriderya ve Amuderya nehirlerinin Orta Asya'daki pamuk üretimi nedeniyle aşırı kullanımı dolayısıyla kurumakta olmasıdır. Kalan su da böcek ilaçları ve gübre atıkları ile kirlenmekte olduğu için, bölge nüfusu ve tarımsal kullanım açısından çok önemli sorunlar doğmaktadır. Bu sorunlar ülkede balıkçılığın sona ermesine ve su temini zorluklarının yaşanmasına neden olmuştur. Aral Denizi'nin kurutulması, Vozrozhdensky adasının bir yarımada haline gelmesine neden olmuştur.

Ancak Sovyet döneminde biyolojik test bölgesi olan adanın, yarımada haline gelmesi ile çeşitli salgın hastalıkların yayılması tehlikesi oluşmuştur.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	261,84	284,81	300,54	325,1	351,16	374,09	398,52	425,85
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	5,1	4,8	4,9	4,3	3,8	2,6	3,1	3,1
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	13 158	14 149	14 768	15 809	16 899	17 824	18 800	19 891
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	14,5	8,7	9,9	9,4	9,2	7,4	5,7	5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,6	-1,3	-3,6	-3,7	-3,5	-3,4	-3,2	-3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4,7	4,7	4,6	4,6	4,5	4,5	4,5	4,4
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	23	24,8	25,4	27,9	29,9	31,8	33,5	34,6

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Kazakistan, cari fiyatlara göre, 2025 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 49. büyük ekonomisidir.

Kazakistan ekonomisinin temel yapısını ham petrol ile madencilik endüstrisi ve doğalgaz ihracatı oluşturmaktadır. Petrol ve gazdan elde edilen gelir, GSYİH'nın üçte birinden fazlasını oluşturmaktadır. Petrol dışı sektörün gelişimi ise yavaştır.

Ülkede ekonomik çeşitliliğin sağlanması ve bir sanayi altyapısının oluşturulması amacıyla çeşitli politikalar uygulanmaktadır. Kazakistan Cumhuriyeti'nin eski Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in öncülük ettiği "Nurlu Yol Ekonomi Programı" ile belirlediği uzun soluklu yol haritası çerçevesinde Kazakistan yer altı kaynaklarının ihracatına dayalı ekonomik model yerine sanayileşmesinde çeşitlendirmeyi hedeflemektedir. Kazakistan'da başta enerji ve tarım ürünlerinin işlenmesi olmak üzere çeşitli sanayi alanlarında yeni yatırımlarının önü açılmaya çalışılmaktadır. Son yıllarda sektörel bazda hizmet, inşaat ve eğitim faaliyetleri ile imalat sanayiinde artış gözlenmektedir.

Sektörel çeşitliliğin sağlanması ve yer altı kaynaklarına dayanan iktisadi yapının dönüştürülerek sanayi üretiminin geliştirilmesini teminen, Özel Ekonomik Bölgeler kapsamında sağlanan teşvikler yoluyla ülkeye doğrudan yabancı sermaye çekilmeye çalışılmaktadır. Ülkede halihazırda 14 Özel Ekonomik Bölge bulunmakta olup, yatırımcı firmalara çeşitli vergi muafiyetleri, uygun faizli kredi tahsisleri başta olmak üzere çeşitli teşvikler sağlanmaktadır.

Petrol sektörü ile ivme kazanan ekonomik büyümenin etkileri başta hizmet sektörü olmak üzere diğer sektörlerle de yansımıştır. Hizmet sektörü ülkede en fazla istihdam sağlayan sektör konumundadır.

Hükümetin temel kısa vadeli politika önceliği makroekonomik istikrarı sağlamaktır. Buna ek olarak hükümet, devlete ait varlıkları özelleştirmeyi amaçlayan geniş çaplı bir reform programı başlatmıştır.

Ülkenin büyük devlet servet fonu ve uluslararası tahvil piyasalarına makul erişimi, elverişli finansman koşulları sağlayarak Kazakistan'ı Orta Asya'daki bölgesel emsallerine göre avantajlı hale getirmektedir.

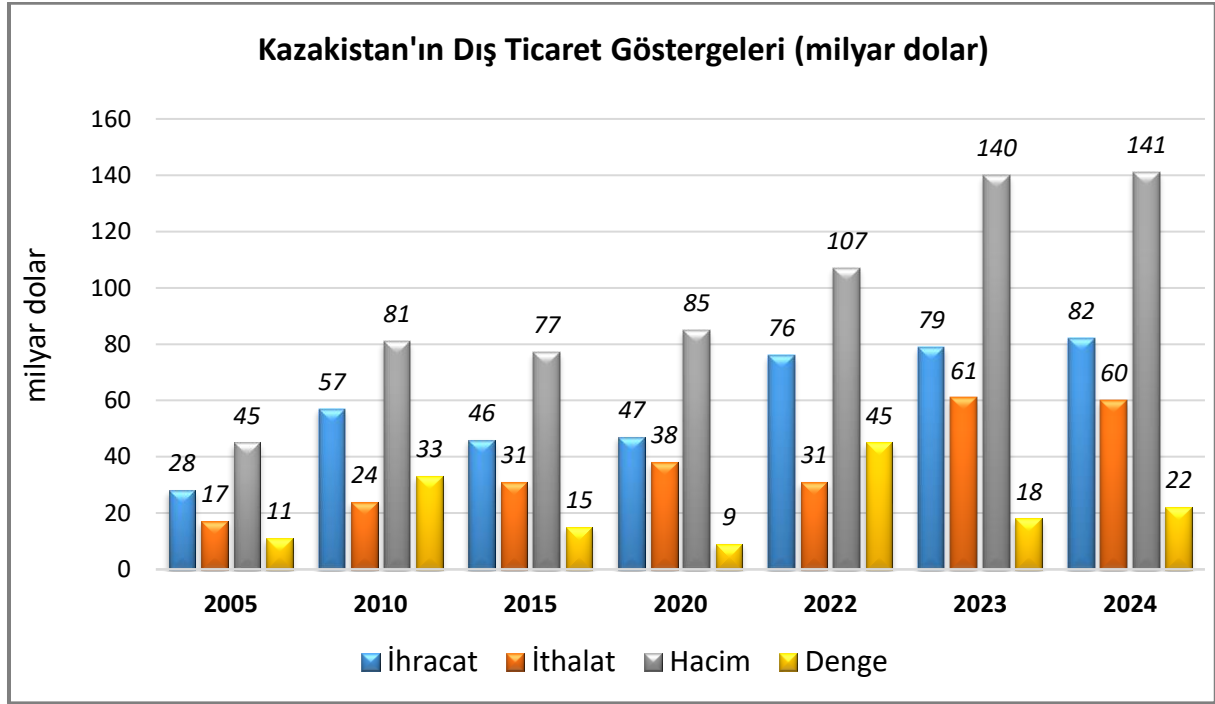
Kazakistan ekonomisi, koronavirüs salgınının ardından GSYİH %4 üzerinde büyüyerek kendini toparlamıştır. 2023 yılında ise GSYİH %5,1 oranında büyümüştür. Kazakistan'ın 2024 yılında da istikrarlı büyüme sağlamıştır. Diğer taraftan, 2023 yılında Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ortaya koyduğu olumsuz etkileri geride bırakan büyümenin, 2025 yılında sabit fiyatlara göre %4,9 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2026 yılında %4,3 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Büyümenin, giderek belirsizleşen jeopolitik ve makroekonomik ortamdan dolayı değişken olacağı düşünülmektedir.

2025 yılında cari fiyatlara göre, 301 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2026 yılında 325 milyar dolar olması beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

Kazakistan sahip olduğu üretim yapısı itibarı ile daha ziyade ham madde ve yarı mamul ihracatçısı bir ülkedir. İhracatın yaklaşık yarısını petrol ve petrol ürünleri oluşturmaktadır. Tüketim malları ihracatı çok sınırlı düzeydedir.

Kazakistan ihracatı, 2024 yılında 82 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler: İtalya, Çin, Rusya, Hollanda ve Fransa'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %4 pay ile 6. sıradadır.

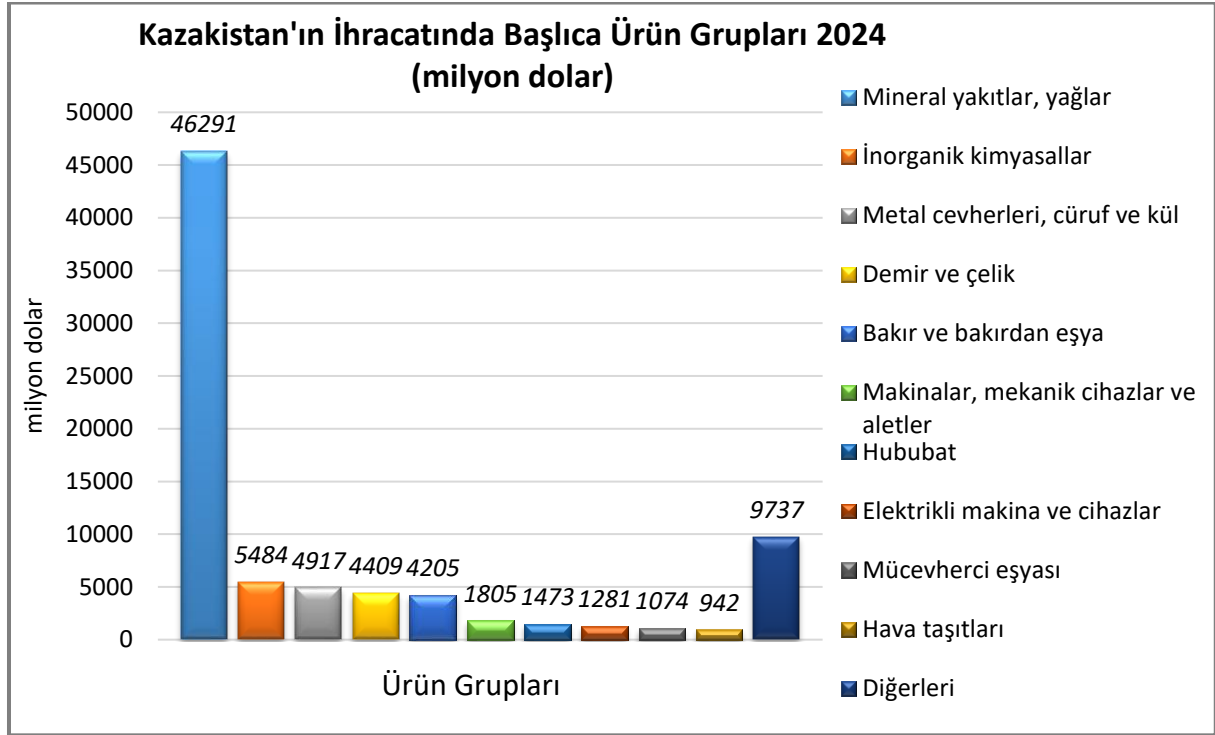
Ülkenin 2024 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar); radyoaktif kimyasal elementler ve radyoaktif izotoplar ve bunların bileşikleri, karışımları, artıkları; rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham); bakır cevherleri ve konsantreleri ve ferro alyajlardır.

İthalatı ise 2024 yılında 60 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler: Rusya, Çin, Almanya, ABD ve G. Kore'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %3 pay ile 7. sıradadır.

2024 yılında ithal ettiği başlıca ürünler: otomobiller; helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar ve karayolunda kullanılan motorlu taşıtlar için karoserilerdir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

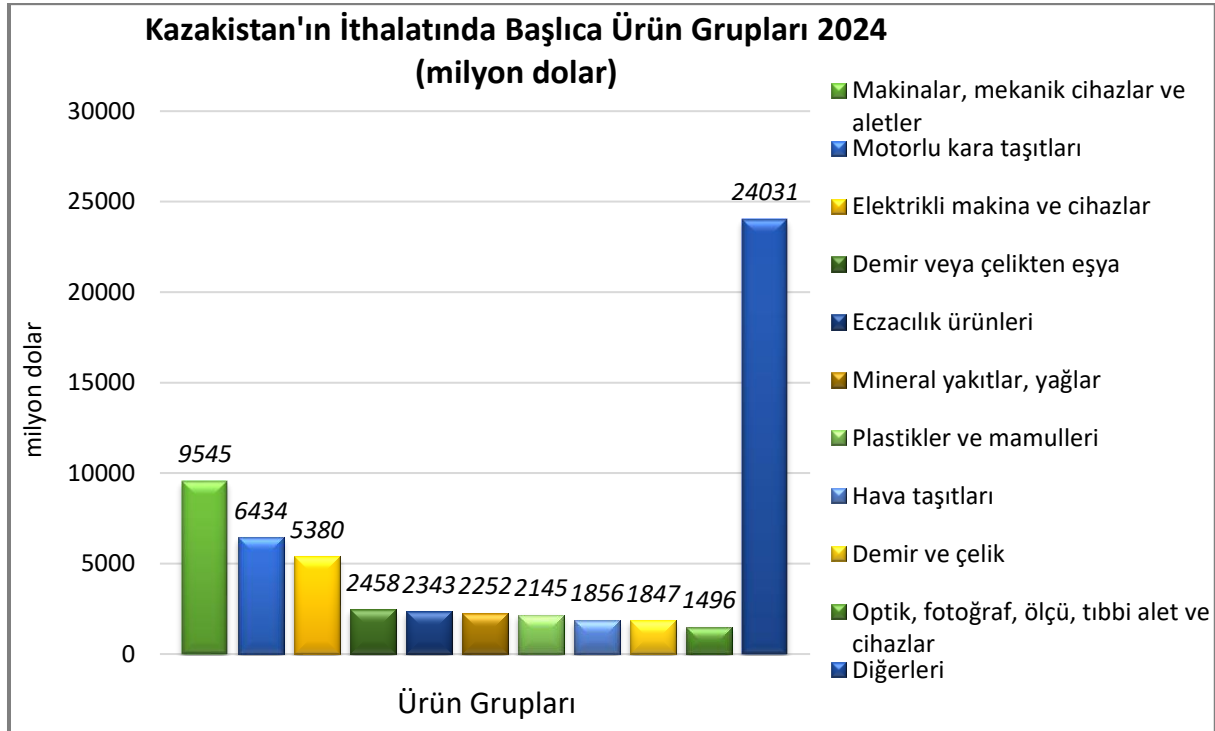
İhracat

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

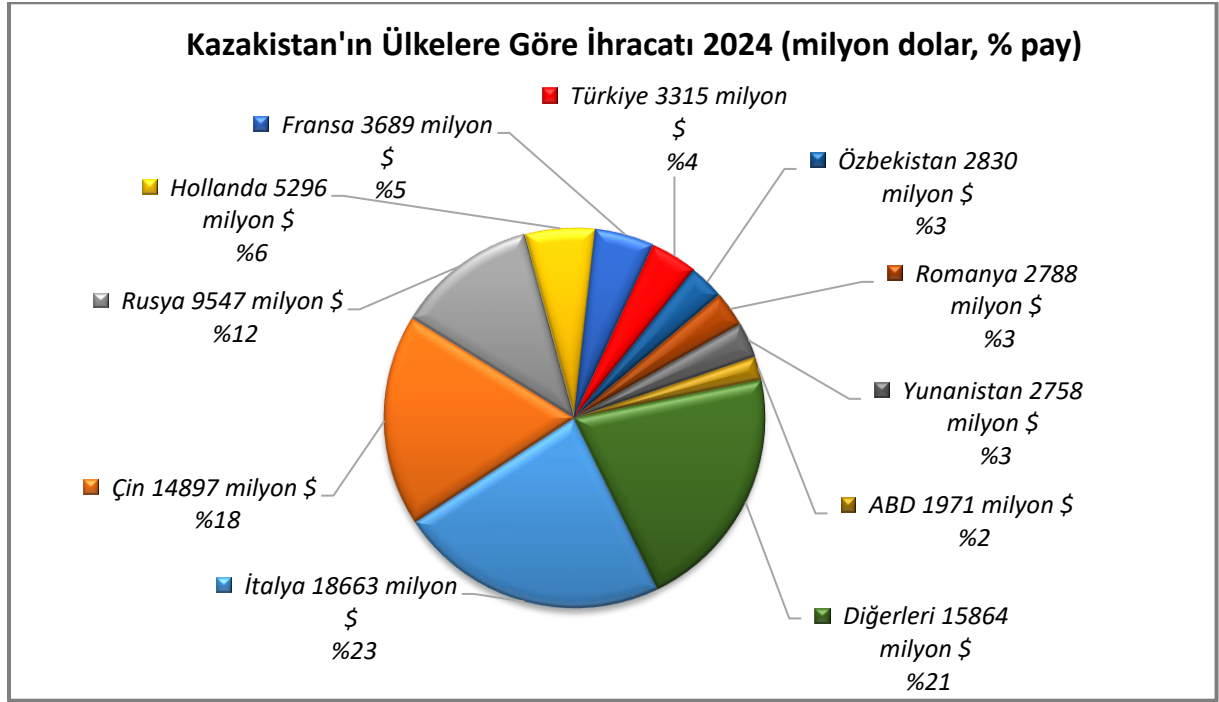

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

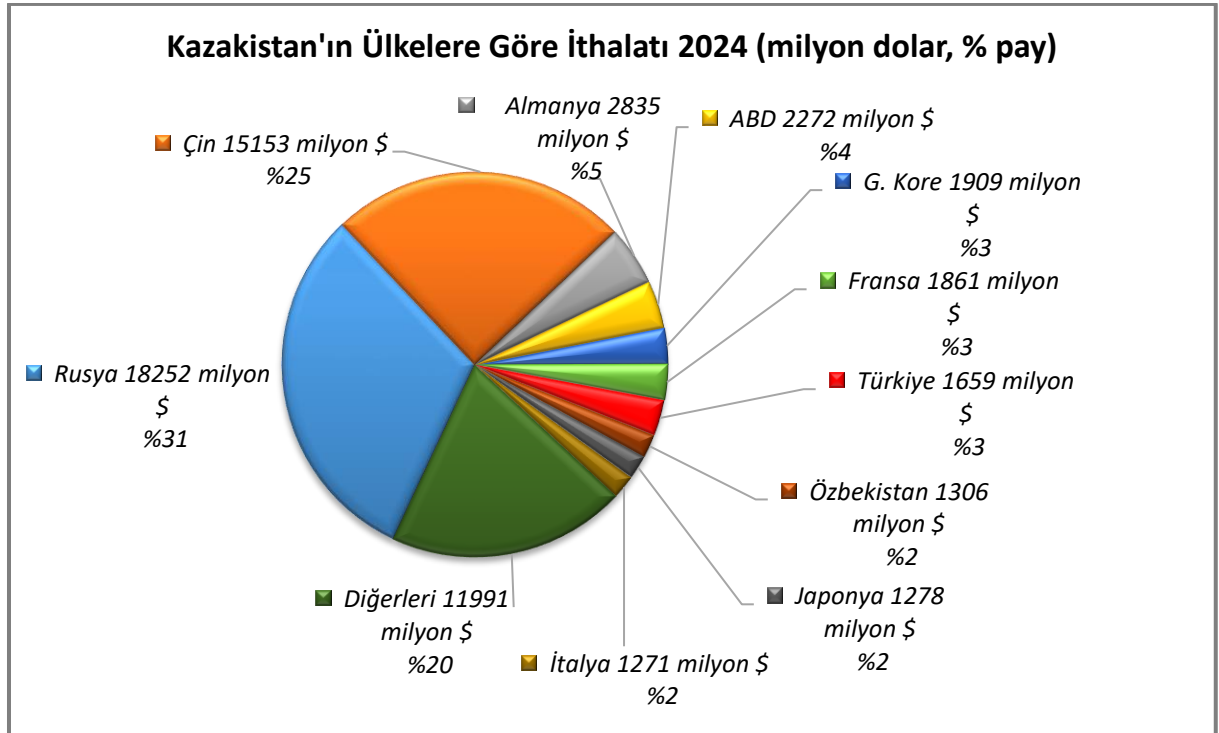
İhracat

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Kazakistan, bağımsızlıktan bu yana doğrudan yabancı yatırım çekmekte başarılı olmuştur. Ülke, Orta Asya'daki toplam doğrudan yabancı yatırımların %80'den fazlasını çekmiştir. Doğrudan yabancı yatırım artışı başta Kaşagan yatakları olmak üzere hidrokarbon alanlarındaki gelişmeler sayesinde olmuştur.

Kazakistan, 2024 yılında yaklaşık tahmini 5 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım çekmiştir. 2024 yılında toplam yabancı sermaye stoğu yaklaşık 179 milyar dolara ulaşmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	5 437,40	5 034,00	5 232,00	4 999,00	5 023,00	6 812,00	6 812,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	2,09	1,80	1,80	1,60	1,50	2,00	1,80
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	174 268,00	179 302,00	184 534,00	189 533,00	194 556,00	201 368,00	208 180,00
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	- 2 994,00	- 2 656,00	- 1 590,00	- 1 988,00	- 2 035,00	- 2 888,00	- 2 888,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	34 018,40	36 674,00	38 264,00	40 252,00	42 287,00	45 175,00	48 063,00

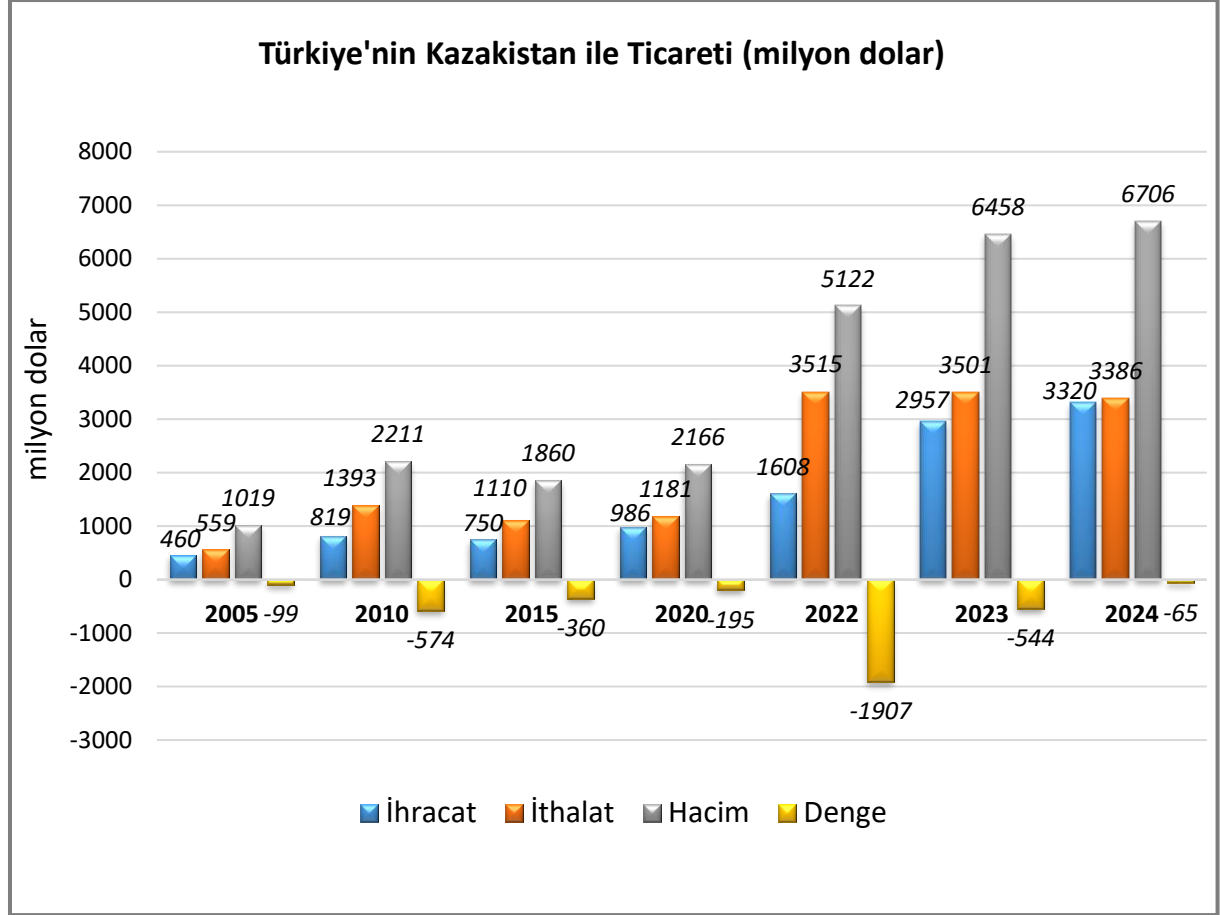
Kaynak: EIU

*: Tahmin

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Kazakistan Dış Ticareti

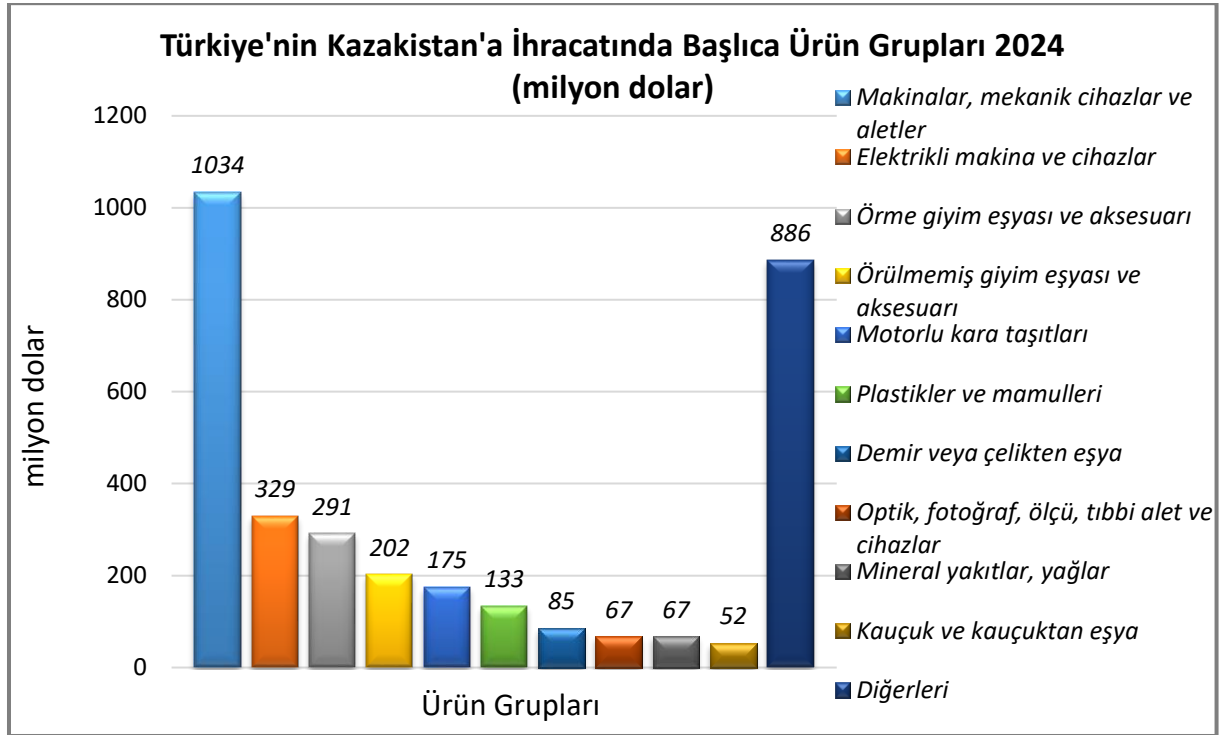

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2024 yılında ülkeye ihracatımız 3,3 milyar dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler sırasıyla karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar; tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme); kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme); petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlardır.

2024 yılında ülkeden ithalatımız 3,4 milyar dolardır. İthal ettiğimiz başlıca ürünler ise rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham); petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; işlenmemiş alüminyum; taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar; petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlardır.

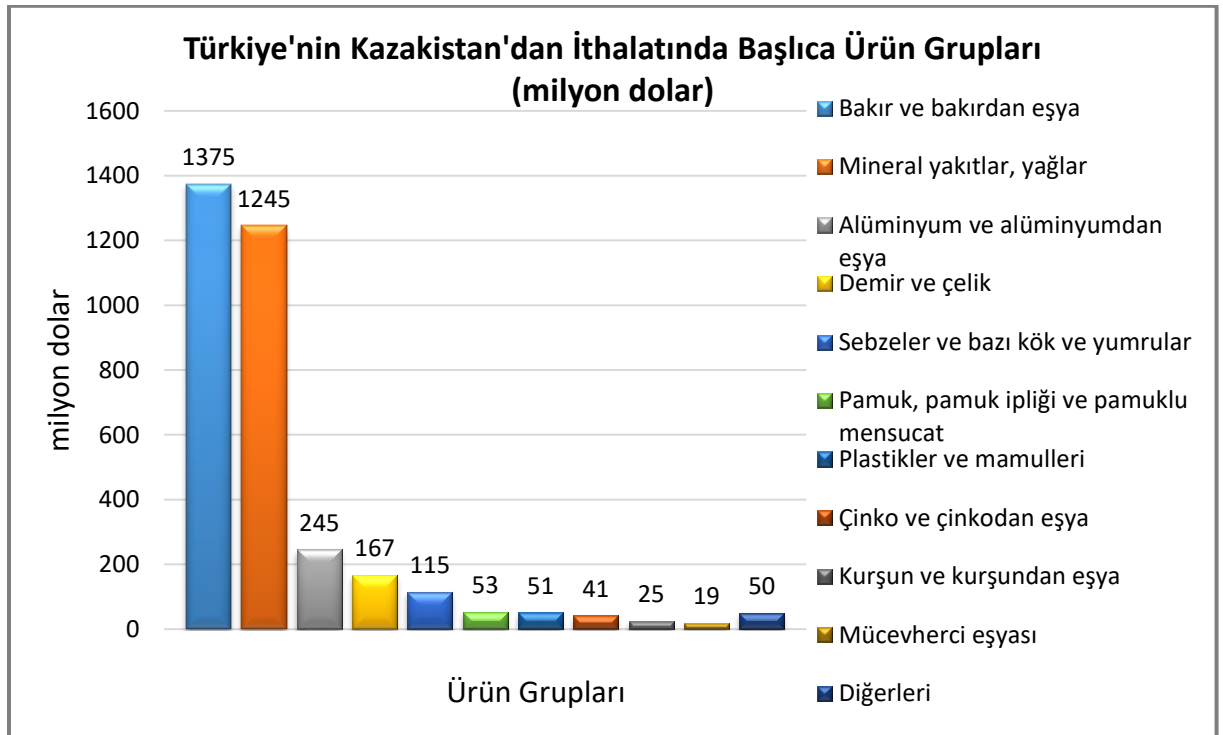
Türkiye'nin Kazakistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Kazakistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Kazakistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			76 139 805	78 735 591	81 618 417	100	3,7
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	46 920 647	42 314 945	42 878 761	52,5	1,3
2.	2844	Radyoaktif kimyasal elementler ve radyoaktif izotoplar ve bunların bileşikleri, karışımları, artıkları	2 631 405	3 448 958	4 554 134	5,6	32
3.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	860	3 189 281	4 131 828	5,1	29,6
4.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	2 312 349	3 068 323	3 159 590	3,9	3
5.	7202	Ferro alyajlar	3 230 062	2 330 023	2 425 460	3	4,1
6.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	2 191 101	2 057 653	1 750 286	2,1	-14,9
7.	1001	Buğday ve mahlut	1 913 243	1 852 686	1 121 911	1,4	-39,4
8.	8802	Helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	21 428	165 149	930 932	1,1	463,7
9.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 501 572	1 088 233	856 290	1	-21,3
10.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	680 682	791 976	780 720	1	-1,4
11.	7901	İşlenmemiş çinko	233 313	603 338	650 727	0,8	7,9
12.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	481 116	586 388	649 763	0,8	10,8
13.	7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	660 343	642 911	623 048	0,8	-3,1
14.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	931 685	707 532	602 983	0,7	-14,8
15.	7601	İşlenmemiş alüminyum	20 314	460 827	543 374	0,7	17,9

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

EK-2: Kazakistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			30 952 133	61 160 501	59 787 311	100	-2,2
1.	8703	Otomobiller	131 496	3 057 785	2 290 784	3,8	-25,1
2.	8802	Helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge- altı araçları	21 768	1 040 283	1 789 856	3	72,1
3.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 374 483	1 430 344	1 695 998	2,8	18,6
4.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	30 072	1 810 454	1 642 096	2,7	-9,3
5.	8707	Karayolunda kullanılan motorlu taşıtlar için karoseriler (şoför mahalleri dahil)	107 200	1 596 187	1 366 601	2,3	-14,4
6.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	217 491	1 139 587	1 130 640	1,9	-0,8
7.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	20 061	970 407	898 658	1,5	-7,4
8.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	237 124	259 114	771 737	1,3	197,8
9.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	786 923	910 136	614 159	1	-32,5
10.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makineleri, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	29 844	482 085	583 934	1	21,1
11.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar	46 537	637 648	580 024	1	-9
12.	3002	Serum, aşı, toksin vb. ürünler	414 093	454 848	566 943	0,9	24,6
13.	2844	Radyoaktif kimyasal elementler ve radyoaktif izotoplar ve bunların bileşikleri, karışımları, artıkları	151 389	325 217	549 768	0,9	69
14.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	249 097	152 735	541 192	0,9	254,3
15.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	528 468	648 746	535 663	0,9	-17,4

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

EK-3: Kazakistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		76 139 805	78 735 591	81 618 417	100	3,7
1.	İtalya	13 594 629	14 835 274	18 662 973	22,9	25,8
2.	Çin	10 461 771	14 758 685	14 897 477	18,3	0,9
3.	Rusya	8 780 725	9 788 231	9 546 501	11,7	-2,5
4.	Hollanda	5 304 152	4 057 549	5 295 627	6,5	30,5
5.	Fransa	2 982 803	2 949 673	3 688 742	4,5	25,1
6.	Türkiye	3 656 614	3 969 147	3 315 428	4,1	-16,5
7.	Özbekistan	2 267 562	3 144 275	2 830 214	3,5	- 10
8.	Romanya	2 442 404	2 767 116	2 788 442	3,4	0,8
9.	Yunanistan	1 549 549	2 218 336	2 757 527	3,4	24,3
10.	ABD	1 063 336	1 509 870	1 971 356	2,4	30,6
11.	İspanya	2 286 722	1 485 486	1 354 582	1,7	-8,8
12.	Kırgızistan	745 308	1 076 710	1 257 252	1,5	16,8
13.	G. Kore	4 504 422	3 812 799	1 252 455	1,5	-67,2
14.	İsviçre	1 073 113	870 953	1 228 284	1,5	41
15.	Almanya	497 861	71 654	1 161 959	1,4	1 521,6

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

EK-4: Kazakistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		30 952 133	61 160 501	59 787 311	100	-2,2
1.	Rusya	17 342 678	16 192 157	18 252 045	30,5	12,7
2.	Çin	3 575 001	16 772 250	15 153 470	25,3	-9,7
3.	Almanya	756 233	242 491	2 835 498	4,7	1069,3
4.	ABD	527 548	2 556 763	2 271 699	3,8	-11,1
5.	G. Kore	197 192	2 208 510	1 908 714	3,2	-13,6
6.	Fransa	374 271	1 296 333	1 860 564	3,1	43,5
7.	Türkiye	1 019 417	2 040 951	1 658 664	2,8	-18,7
8.	Özbekistan	633 170	1 291 094	1 305 702	2,2	1,1
9.	Japonya	93 608	1 604 319	1 278 228	2,1	-20,3
10.	İtalya	447 862	1 239 487	1 270 768	2,1	2,5
11.	Beyaz Rusya	860 145	756 703	745 100	1,2	-1,5
12.	Vietnam	55 896	799 047	654 446	1,1	-18,1
13.	İspanya	185 625	521 756	652 085	1,1	25
14.	Polonya	308 479	698 795	639 061	1,1	-8,5
15.	Hindistan	281 200	580 648	510 714	0,9	- 12

Kaynak: Trademap, Kazakistan Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Kazakistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 607 585	2 956 887	3 320 400	100	12,3
1.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	24 427	72 566	99 448	3	37
2.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	15 312	58 615	75 456	2,3	28,7
3.	6109	Tiörtler, fanılar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	30 228	51 826	69 372	2,1	33,9
4.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	38 824	47 634	67 792	2	42,3
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	33 661	46 840	65 931	2	40,8
6.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	12 311	48 446	63 939	1,9	32
7.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort	30 763	51 398	62 174	1,9	21
8.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	7 747	39 736	61 894	1,9	55,8
9.	8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları vb.	5 469	34 778	61 323	1,8	76,3
10.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.	26 560	51 235	58 734	1,8	14,6
11.	8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	3 007	26 921	51 548	1,6	91,5
12.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb.	20 912	40 349	49 198	1,5	21,9
13.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	47 257	44 493	41 881	1,3	-5,9
14.	8502	Jeneratörler	20 571	23 649	41 660	1,3	76,2
15.	8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makineler ve mekanik cihazlar	16 012	28 107	41 464	1,2	47,5

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Kazakistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			3 514 907	3 501 132	3 385 573	100	-3,3
1.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	1 287 982	1 257 884	1 371 881	40,5	9,1
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 042 553	1 007 824	934 527	27,6	-7,3
3.	7601	İşlenmemiş alüminyum	101 116	464 619	243 796	7,2	-47,5
4.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	173 849	42 696	181 876	5,4	326
5.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	191 735	154 897	128 195	3,8	-17,2
6.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	49 899	87 268	115 310	3,4	32,1
7.	7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	27	9 749	101 355	3	939,6
8.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	14 974	41 264	51 926	1,5	25,8
9.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	0	14 401	49 707	1,5	245,2
10.	7901	İşlenmemiş çinko	219 330	134 728	40 538	1,2	-69,9
11.	7202	Ferro alyajlar	33 622	30 034	26 260	0,8	-12,6
12.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	0	4 751	26 147	0,8	450,3
13.	7801	İşlenmemiş kurşun	84 385	76 174	25 115	0,7	-67
14.	7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	189 249	61 575	18 482	0,5	-70
15.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	0	13 068	0,4	-

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri